

98

1906.

již po několika roků kima mírná, lemní pátá, smít jen na horách, na samých do Ráje a Bostkovic nemohlo se bylo dostat. Jaro velice pohodlné, úroda překrásná. Tharnamenati slušina, je letos ho roku vypukla se zdejšího tovární stávkou následujícím spůsobem. Kondurent zdejšího továrníka, zít vídeňský, chtěl přesvědčit tovar, mn zdejší, vyvolal o vauocích agenta social. demok., rodáka zdejšího fraus Melukina, by zdejší demok. potvrdil, po 5 nedel zte protel a účelu svého dosáhl. Za důvěrníka si zvolil lehkého člověka - jak píše social. jrou - Hebelky Vincence. Vyvolal řečníky soci. alni, ti přišli, a v hospodě n Harli řečníli, popuzovali, až konečně na bílou sobotu stávka zahájili v domění, že za týden je majetník bude prositi. Vůbec celý ten čas, byla chování se jejich neuvale a hovavské. Po dvadecet přijeli z Bona vyjednávat, ale nevedlo k rili, neboť majitel nechtěl k vyjednávání svoliti, a tak stávka trvala přes půl roku. Po 26 nedelích některé dělníky organizace umís. bita s jiných továrnách, zejména v. Vidni, i sám důvěrník ušel a ostatní nechal na holičkách. †

1907

Po několika pěkně pohodě kimmí následovala roku tohoto přikrula dlouhá kima. Dne 2 prosince na nezamrzlou půdu roztrhlou potřím mimi děti napadla spousta sněhu, všeobecně se se myslelo, že smít přijde dolů, ale nestalo se tak, mýbrž vždy ještě padal víc a víc a ustavičně metelice, tak že nebylo možno k pat, všude do dědiny se dostat. Také po novém roce keprve stávka, s veličonocích započala úplně skončila tím, že tovární z některé dělníky na jejich prosbu do práce přijal. Zima trvala až do konce března ustavičně tuhá s metelice. Mnoho kúrie pomrzlo. Ji v dubnu započalo leto jaro, chladné a květnu však dostavila se horka. Úroda byla velice pěkná a těž dlouhý teplý podzim.

x V. 1908 postavena lokální dráha spojující Chornici se Skalici.

Stejná dráha spojující Praha s Benem postavena v l. 1873-1879.

1908^x

Po suché a dlouhé zimě předchozího roku byla zima letos mírná, avšak studená a jaro a slunečné a suché léto. Leda bylo polovice rozjiny, takže stli, klauze jarní, některé se vůbec nevyželely a trhalý je pro dobytek na zelenu, jelikož trav není. Dne 27 července zemřel zde působící projev mladší učitel Dobruška a byl 29 se velkého uctívání pochován na zdejší hřbitov. Dne 12 září přistěhoval se nový učitel Karel Sedláček Uhov. Rodu pocházející. D. Braumtorů sklizen velká; letošního roku připadlo 60 letě jubileum panování jeho křesťanství, což oslaveno i ve zdejším škole důstojně. Zima suchá, vůbec se léto chladné a nebo týden nemís na horna a zas zima. Úroda byla dosti dobrá, zlatě mnoho plánu a kosa, se čímž velice málo přišlo a následkem chladna se i o 3 týdny opozdily.

1909.

V roce 1909 neudálo se nic zvláštního, zima slunečná a suchá, léto studené většinou a suché, úroda dosti dobrá.

1910.

Zima mírná, sněhu málo. V novém roce konáno bylo sečtení lidu v celé pšti. Zde bylo napočítáno 717 obyvatelů trvale přítomných, 3 dočasně přítomných a 18 nepřítomných (děvčata a hoši ve službě). Úroda: Jaro bylo suché a studené, léto mokré, praví se, že odt. 1845 nebylo léta tak mokrého, projev o 44% více vlhka než jina léta. Na obilí sklizeň špatná, na pšenici vystýllo se moucha zelená, která je zničila ovse pomohly tak, že plána nebyla ani k potřebě, také kosa porostla; braumtor dosti, ale 1/2 až 2/3 černých. Na podzim se přistěhoval do kraje naší „hrabos polní“, který mnoho škody na polích učinil, zlatě ještě a ozim misky zničena.

rok 1911.

Zima mírná, úroda byla dobrá, ač byl rok velmi suchý, braumtor méně než jiná léta. V tomto roce vystoupily ceny potravin do velké výše tak, že konány všude protestní schůzky, ale všechno nic nepomohlo, ztráta trvala dále.

rok 1912

Líma byla mírná, rok byl celkem dobrý; obilí bylo mnoho a též mnoho brambor. Na podzim však přišly tuhé mrazy dříve, než brambory byly sklizeny, a tak jich mnoho namrzlo, které potom bylo sklizeny hnilý, léto bylo mokré a tudíž velká námaha a doba penosere a žní.

1913.

Líma tohoto roku téměř žádná, v tomto roce ani na sauce se nejezdilo, obilí se selo již v březnu, což jest velká výjimka. Jaro a léto bylo velmi mokré a chladné, kolářské červecce a topen, které nebylo dře, aby neproselo a nebylo zima, ba i časem snít poletoval; ještě se vyčarilo, vyrazilo plunko, bylo takové parno, že zachvíli hmot hrom bíl a padaly kroupy; ovocce bylo ov kroup stlačené, přechno, až v druhé polovici září pěťvě dny a nastaly sně najednou. U nás obilí doslo, avšak žní bylo zle, mnoho povodní, voda odplavilo.

1914.

Na sv. Mikuláše padl první sníh, 1. května sněhla se v r. 1914 první bouřka spojena s krupobitím; neprosobila škod, poněvadž osení bylo ještě malé, shomovi pak nepatrně tepro kvetlo. Duben byl suchý, slunečný, květen studený, až ku konci se teprve poněkud oteplilo. **Odpoledne skanevskoupení** Páně stihl se poplach, že v Ludikově hoří. Hasičský sbor Němčický byl ihned pohotov a spěchal na požářiště, kde hasič. sbor Ludikovský již pracoval na roztání skanevského řeky. Potéji dostavili se též hasiči z Valtchova. Poněvadž se vše na štěstí uklidilo, stihla jen výměnkářská chaloupka p. Sedláka.

Rok tento přinesl mnoho ovoc, vel. „modrého“ a hub Houby ^{hrálku} /^{50%} shupoval místní obchodník p. Vinc. Fiála a posílal je do Váne. Šel prý v tomto roce jen za houby několik set Kč. Thomé toho shupoval a do Pyra vozil jahody, maliny, borůvky.

Obilí i ovoc obilí přes to, že následkem války ubylo dělního lidu, dobře se sklídila. Také brambory a řepy mnoho se urodilo.

8. 11. 1913 odvedli p. p. Matuška Vilém a Kašpárek František správce školy 15 Kč za dar, "Dělnické dobrovolné jednoty" a výfěrku rabavy na potřeby pro chudé žáky a slíbili, že i přístě přátele a podporovatele školy budou.

13. 12. 1913 pořádání pro žáky, 14. 12. 1913 pro dospělé. "Dětský den" záležející z deklamací a zpěvů, jež předvedli žáci obou tříd. Přenos 10 Kč 10h, který po vyčerpání programu vybrali žáci a 35 Kč 90h, které sebrali dospělí v hojném počtu se dostavivší, byl naslán "České zemské komisi pro ochranu dětí a péči o mládež v markrabství Moravském".

Částka I. "Moravského Věstníku" z r. 1914 přináší zprávu, že p. ministr kultury a vyučování jmenoval pro nové funkční období školním inspektorem pro okres Prostějov p. Františka Fiesla, hlavního učitele na ústavě ku vzdělání učitelů s českým vyučovacím jazykem v Brně, což učitelstvo celého okresu vzalo s uspokojením na vědomí.

6. 2. 1914 č. 29402 udělilo c. k. ministerstvo železnic opětně majiteli hotelu Jos. Brůušovi v Třebíči, druzí "Ermanu Langovi, obvodnímu lékařovi ve Štěrpkě a vyššímu a zemskému poslanci Jos. Samalíkovi v Štěrpkě povolení k vykonání technických předběžných prací pro místní dráhu Rajec - Štěrpk - Holenčubek na dobu jednoho roku.

Částka II. "Moravského Věstníku" 1914 přináší složení disciplinárních senátů při c. k. zemské školní radě. Český discipl. senát tvoří mimo p. předsedu tyto panové: administrativní referenti c. k. zemské školní rady: c. k. dvorní rada František Navrátil a c. k. místodržitelství rada Josef Svítavský; nástupce moravského zemského výboru: člen zemského výboru Karel Sonntag; c. k. zemské školní dozorové: dvorní rada Antonín Thondl a Eduard Čiředniček; c. k. zemskou školní radou zvolený člen: Antonín Křinec, c. k. vládní rada a ředitel českého ústavu ku vzdělání učitelů v Brně; jeho ná-
místek: Dr. František Hamerlíček, c. k. vládní rada a ředitel I. českého státního gymnasia v Brně; z učitelstva obecných škol národních a měšťanských jmenovaný člen: zemský poslanec Josef

Šavlek, nadučitel ve Vel. Hostěchradkách; jeho náměstek: Josef Barton, ředitel dvou škol měšťanských v Hesovicích.

V ústředí. Vlád. Věstník 1914 uvádějí výnos p. ministra kultury a vyučování, jímž se nařizuje, aby ženské školy učitelství ustanovené na školách obecních a měšťanských definitivně v postavení řídícím oslovovány byly v úředním styku slovem, prání i když jsou svobodny.

V tomto roce konala se ve Sloupě biskupská visitace. 12/6 odpoledne uctán byl nejdištol p. biskup P. Pavel Hruška místním a okolním duchovenstvem, učitelstvími školy a řádem přifařených obcí, hasičskými školami, německým „Vilem“, banderem, představenými obcí a lidem, jehož dle všeobecného úsudku bylo mnohem méně než při takových příležitostech na venkově bývá. 13/6 konala se biskupská visitace a křmování. Řadí školy sloupské byly zkoušeny ve škole, ostatní v kostele. Před kapličkou zkoušky postavili se členové učitelství školy z Tavenice a z Němčic do řady před oltářem, načež p. farář P. Lycha jednoho po druhém p. biskupovi představil. Požlté křmání postemu se nekonalo. V týž den večer navštívil nejdištol p. biskup také kostel němčický. Uctán byl představením obce.

14/10 1913 zemřel v Uh. Hradišti český mecenáš J. U. Dr. Václav hrabě Kounice, šlechtic - demokrat. R. 1887. vydal se mandátu v kurii velkostatků a dal se zvolit jako mladočeský kandidát. Nejdražším jeho pomníkem je Kounicova kolej v Brně ku podpoře studentů vysokoškolského, jež dal do výhru palác naproti Zemskému domu v ceně 1,000.000 K.

V měsících říjnu a listopadu 1913 pořádalo vysokoškolské studentstvo v četných městech českých, moravských, slezských a ve Vídní manifestace na 2. českou universitu v Brně. Kruhy, koto vyvycholilo jednodenními stávkami na českých vysokých školách v Praze, v Brně a v Příbrami. Při manifestacích pražských ~~zúčastnilo~~ se na 6000 osob, vydali se technici trůskami kpuchřelého trámu, který spadl se sčítlovím se stopem české techniky v Praze.

4/11. 1913 navrhl vládní rada Dr. František Kamenický ve schůzi

zemské školní rady projev k vládě, který byl jednomyslně přijat, aby vláda všemi svými prostředky umožnila zemí, by učitelství mohlo býti vyhověno v oprávněných požadavcích úpravy hmotných poměrů.

Částka xv. Vládního Věstníku přináší ustanovení českého odboru c. k. zemské školní rady: Předseda: Jeho Excellence p. a. k. místodržitel Dr. Kárlaván Regner svobodný pán Skyleben; Kuneš Sonntag, člen zem. výboru v Brně (agrárník), Josef Kadlčák, zem. a říš. poslanec, ředitel obec. školy ve Frydlantě (katol.-národ), František Svoboda, zem. a říš. poslanec, redaktor v Brně (social. demokrat), Simon Vacula, zem. poslanec a rolník v Habrovanech (agrárník), Josef Šavlík, zem. poslanec a nadučitel ve Vel. Hostěbrádkách (lidovo-progrom.); nástupce místa Brna Dr. Karel Engliš, zem. poslanec a profesor techniky v Brně; reprezentanti pro administrativní a ekonomické záležitosti c. k. dvorní rada Frant. Navrátil a c. k. místodržitelský rada Josef Švitauský; c. k. komisi' dozorcové škol: dvorní rada Antonín Kroncl, Alois Vlk, Josef Chvádníček, Dr. Jan Mayer; nástupcové nábor. inženýři: Dr. Josef Pospíšil, prelat při stol. chrámu v Brně, prelat Dr. Fr. Erman, kanovník při metropolit. stol. chrámu v Olomouci, Dr. Ferdinand Ušar, superintendent evang. církve v Kloboučích, Dr. Hugo Traub, profesor při II. čes. stát. reálce v Brně; členové stavu učitelského: vládní rada Antonín Kuneš, ředitel ústavu učitel. v Brně, vládní rada Adolf Erhart, ředitel I. čes. stát. realky v Brně, vládní rada Dr. František Kameníček, ředitel I. čes. stát. gymnasia v Brně.

1915.

Rok tento započal ve latinském „Sub armis“ a osvědčilo se latinské „inter ^{arma} ~~arma~~ sileus mrisae“ ve známení války. Většina mysl. všeho obyvatelstva byla obrácena na válku a všichni ostatní klateni. Do pozadí šlo bylo pro. Panské vojsko jako kobylky kaplavito plouhalo, čímž naši

vojáky, ač s nadlidskou silou čelilo, jrouce však v menšine (poměr 1:3) musilo po úsporných bojích u Ravy Rmke, Luova, Grodka a.j. ustoupiti. Téměř 4/5 Halicě bylo v rukou Rusů, jen pevnost Tremyál odporovala 7 měsíců a pak okolí Krakova k hraničním slezským růstalo v našem držení. Konečně v prosinci téhož roku v bitvě u Limanova, Lapanova byli Rusi poraženi a chtěli, když kolem Krakova nemohli k Vídní, přes Karpaty a Uhry vstoupiti, a to byla jejich zahuba. Na Karpatách celou zimou se bojovalo s nadlidským namáháním. Sníh celé oddíly vojáků zasypal, vojáky nohy omrzaly. Konečně v květnu 1915 stal se na ruské frontě u Tarnova průlom několik km. a pak šlo rychle ku předu. Sbory ruské v Karpatách musely opět utíkat anebo byly dílem zajaty dílem pobity a naučky pojmem krvavým zaznamenány v dějinách válek, každá jmena: Dukla, Ukock, Vyškov a.j. V krátké době, během dvou měsíců, celá Halic byla osvobozena a i na malý východní koutek u Tarnopolu, kromě však Dobro, celé ruské Polsko, pevnosti: Znamorost, Kaniava, Novogeorgievsk na Víle Dobro jako hrádkou ano i Kuronsko, Litva, a Wolin ruská, a ruské voje zatlačeny hluboko do země. Avšak k tomu bylo potřeba vojska, a tak byly odvozy ustaveny, každý měsíc odvoz nějakého ročníku, a byla povinnost vojenská rozšířena až do 50 let věku. Dále budíž podotknuto, že i zásoby veškeré byly nedostupné od vlády a to proto, že žádný dovoz chleboviny do země nebyl možný a tak všechno bylo zásobováno jen výrobky vlastní země. Tím se stalo, že všechno na ceně stouplo a vláda musela učiti tak zvané ceny maximální, tak k.p. ceny obilnin: Pšenice 12 až 40 K, žito 36 K, ječmen 30 K, oves 26 K. Sábě se v listopadu

v 1915 prodávalo 1 kg = 10 Kor. 1 kg masa hovězího. 5 Kč neprošel žl.
 svíce 20 hal. Dobytek stoupěl na ceny ohromné,
 skvělá stála v listopadu 1915 1000 Kor. až 1200 Kor.
 Prase 1 metr. cent těžké 500 Kor., ano byl případ, že 1 prase,
 ovšem těžší, bylo prodáno za 1300 Kor. tj. tisíc tři sta korun.
 Koně bylo málo, proto je vše bylo na frontě, a co zbylo,
 platilo se hrozně drahé; obvyčejný kůň, co jen trochu byl
 k světu, stál až 2000 Kor. (Dva tisíce korun) Staré koně
 nepotřebné na maso prodávány po 500 až 600 Kor.,
 které předešlým byly za 100 Kor. nejdražší. Křovina v roce
 1915 byla slabá, ani ne 50% dřívějších let, a tak již
 v listopadu se bída objevuje a jest mnoho lidí, kteří
 si pokrmu k obědu upravovali, ale ani těch dostali
 nemnohou. Válka však trvá dále, v prosinci květnu 1915
 vyhlásila válku nám Itálie "věrný" náš spojenc. Při tom se
 ukázala pravá bělostná povaha Itálii: prohlásili, že to bude
 jenom válečná procházka, za 14 dní se budou ve Vídni, ale
 hned se klamali a marně prý čela o alpské veličany rozbi-
 jeli. Nejvíce se bojovalo na řece Soči (Sonco), kde chtěli marnomoc
 prorazit a kde až doposud se 4 krát pokusili o průlom, ale vždy
 byli odrazeni a jejich strážci čim do nového roku 1916 šest
 set tisíců lidí. V prosinci 1915 počalo vlastním pákům proti
 hlavním střejci války, Srbům (Na počátku války se první
 offensiva nepodařila, jelikož bylo vojsko jinde posíláno a byla tedy
 kastavna) že 4 nedělích bylo celé Srbsko pomoci Bulharii,
 povolano, srbská armáda se královská rodina a celá vláda
 se k nim vyhnána a zbytky vojska odvedeny od jejich spojenců
 na cizí bojiště, hlavně francie a Itálie. Také Černá Hora pyká
 na své vysloupení proti Rakousku, Lovčín, Cetyn, Nikšić a j.
 obsazeno našim vojskem. Černoohorský král Mikuláš žádal
 za mír, bylo mu odpovězeno, že až se všichni vojska
 vrátí a složí zbraň. Mezitím co vojsko zbraň skládalo,

idele šel se svou nejprve do Itálie a pak do Francie, kde byl držen
v zajetí, aby míru učinit nemohl, a Rumunská byla v držen
Rakouska. Na to stáhla armáda do Albánie a vyprovokovala odhad Itálie,
která zůstala v držen Valony, také na ostatním bojišti balkan-
ském byl pak klid zbraní větší čas. V červnu 1916 opět začala
vítěz ofenziva na všech bojištích hlavně proto, že v únoru téhož roku
učinili Němci nápor na francouzskou pevnost Verdun a jedním úderem
na Paříž dobývali; bylo to hrozné nepolenění a odborníci odhadují
ztráty u Verdunu na 300.000 mužů. Když Němci se nevzdali, jen pro mě
Abby Francouzům ulehčili, podmínili všichni spojenci na všech frontách
útok, hlavně Rusové. Proti náporu se stal u Lucku na Polín, kde
naše fronta musela s velkými ztrátami ustoupit (8/6 1916), a pak
ustavičné prudké boje. V druhé polovině srpna vyprovokoval
Pruský nápor na Paříž a opadlo do Sedmitráv. Asičská bitva
se ukazuje čím dále tím větší, hlavně v městech většinou se prodá-
vá jen směrem na listky mouka, cukr, káva, tuky a různé jiné a
drahota dělá. Dnes dne 15. června 1916 stojí 1 pár bolů mýšských
70-100 Kor., dětských pro děti 3 leté až 20 Kor. a ještě je nedostatek,
obleky 150 K. Dobytek: koně čina až 6000 Kor., krávy až 4000 Kor., telata
600 Kor., selata pár 200 Kor. i více. Drůbež: husa 20 Kor., křiváta pár 6-7 Kor.
slepice staré po 10 Kor., holoubata pár 4 Kor., křiváci na chov 20 Kor.
ano přišel byl svědken, že Dobkovicích byla prodána kůže kaulis
za 45 Korun! Kozy přišly k užitku: před válkou koza byla prodávána
za 12-15 korun, stojí dnes 100 korun.

1916.

Válka láhne se dále se štěstím střídavým, jímá byla velice mírná a již
v březnu se jelo. Poněvadž vojenská služba byla na začátku 8/14 později a
do 50 let, počátkem roku shorem většina mužské obyvatelstva naru-
kovalo a zůstali zde jen starší a děti, kteří též vyhradně se ženským
míkonalo, ale přede byly práce polní včas po celý rok vyko-
nány. Kvůli tento rok byla více než průměrná, na práci vyborná
j obilí a brambor mohlo být více, ale mnoho všem škodilo

Drahota stále stoupala a jezd se jen so diviti, že to lidé vydrželi; tak 1 kg sádla 20 až 24 kor. a nebylo k dostání; 1 kg másla (putry) 12-14 kor. Obilí pro rok 1916 byly stanoveny ceny: Pšenice 40 K 2, žito 36 K, ječmen 34 K, oves 32 kor. Naproti tomu se platilo kukurice 1 kg 2 kor. a j.

Jako jinos' leta i letos potání radost ka ponechání pobocky a vyjizeni došlo 12 října pod čís 1610 K, že pobocka povolena a jezd kromě k nemst. šel rady ze dne 7 srpna 1916 čís 18294.

V tomto roce byly zavedeny lístky, na nichž jen dostal jistě množství koupiti; tak k.p. na tak zvané chlebočky dostal jistý počet gramů chleboviny, na lístky na kávu dostal jen 1/8 kg kávy, lístky na cukr, kuku a t. d.; bez lístku nic koupiti nedostal; když někdo jel z domu někam, musel si vzít s sebou stravu, protože nic k jídlu nedostal koupiti k.p. a jiné. Ceny dobyčka vystoupily v tomto roce ještě větší výš. K.p. klůn až 6000, průměrné klůn slovačky 3-4000 kor., kráva až 2500 kor., tele pod krávu 300-400 kor. Prase se prodávalo neváhu 8 K 1 kg. Koza 100-150 kor. Látky na šaty a boty: 1 mýřské boty zimní 100 K, jemná lehké boty až 80 kor.

Látka na šaty 40-50 K metr a t. d. V listopadu 1916 poznesla se zpráva, že slavný mocnár Jindřich I. považlivě jest nemocen a při jeho smrti šel jest život ohrožen a takí boží, na to (18) řívol Jindřich. Na uprázdňení trůn nastoupil Karel, mladší císařova bratra, jako Karel I.; jinak mi se nechtělo věřit, že jen že kima až do vaneč zřetna nebyla, ano v provincii ještě byly bouřky a děje. Teprve až po novém roce 1917.

Ke třem bratřím byla začala být jima, a to velice tuhá, teploměr klesl na -10°C, a trvala nepřetržitě, aniž jen trochu by byla povolila, až do konce února mnoho braubor pomrzlo ve sklepích; začátkem března polevil, ale již kolem 10. března opět začala jima; št smích se chvilmiel a hrozit vaneč a tak to trvalo až ještě v dubna, a na bílou sobotu 6. dubna byla taková vaneč a tolik mých napadlo, že nebylo možno se dostat do klaupa do kostela. Drahota se ustavičně stupňuje.

slušnou cenu ne neprotáhla jen rovnou lichvářsky